

Sygn. akt III AUa 46/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Janina Cieślukowska
Sędziowie:	SA Irena Różańska-Dorosz (spr.) SO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji J. R.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 15 listopada 2011 r. sygn. akt V U 229/11

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 26 stycznia 2011 roku w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. R. prawo do emerytury górniczej od dnia 1 grudnia 2010 roku,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy w Legnicy V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie J. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 26 stycznia 2011 r., odmawiającej przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca J. R. był zatrudniony od 15 maja 1965 r. do 28 lutego 1978 r. w Zakładzie (...) w L. na stanowiskach: technik ds. gazów na dole, specjalista ds. gazów na dole.

Ubezpieczony, podczas zatrudnienia na stanowiskach: technik ds. gazów na dole, specjalista ds. gazów na dole, zjeżdżał razem ze swoją załogą do kopalni w celu pobrania prób gazów lub opróbowania maszyn samojezdnych. Technik ds. gazów na dole i specjalista ds. gazów wykonuje pomiary powietrza na dole oraz pobiera próbki powietrza w przodkach i wyrobiskach górniczych oraz z rur wydechowych maszyn i rur osadzonych w górotworze, osuszających górotwór z wody (z których to rur wydziela się m.in. metan i siarkowodór). Próbki powietrza, po wywiezieniu ich na powierzchnię, poddaje się w laboratorium badaniom na zawartość tlenu węgla, dwutlenku węgla, dwutlenku azotu, siarkowodoru, metanu. Celem tych badań jest sprawdzenie, czy zawartości tych związków w powietrzu kopalnianym nie przekraczają dopuszczalnych wartości NDS, a przy przekroczeniach - jakie należy podjąć działania w celu obniżenia tych wartości w powietrzu kopalnianym, aby nie następowało podtruwanie pracowników i nie szkodziło to zdrowiu pracowników. Praca odbywa się częściowo na powierzchni, a częściowo pod ziemią. Wnioskodawca będąc zatrudnionym na stanowiskach: technik ds. gazów na dole, specjalista ds. gazów na dole zjeżdżał razem ze swoją załogą do kopalni w celu pobrania prób gazów lub opróbowania maszyn samojezdnych.

Praca na tych stanowiskach odpowiada stanowisku ujętemu w załączniku nr 1 w pkt 8 ppkt 3) myślnik do zarządzenia nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 r. - wykazie stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu podziemnych zakładów górniczych, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą, tj. technik określonej specjalności: pyłowy.

W okresie od 1 marca 1978 r. do 30 września 1981 r. wnioskodawca był zatrudniony w Centrum (...) Spółka z o.o. w L. na stanowisku specjalisty ds. kontroli maszyn dołowych p/z oraz w okresie od 1 października 1981 r. do 30 czerwca 1990 r. na stanowisku inspektora ds. rozliczeń rudy i kontroli maszyn dołowych p/z. Na powyższych stanowiskach do zakresu obowiązków wnioskodawcy należało m.in. sporządzanie raportów z kontroli maszyn i przedstawianie ich z wnioskami Kierownikowi Działu oraz zorganizowanie systematycznej kontroli pracy maszyn dołowych ze szczególnym uwzględnieniem jakości olejów i wody chłodniczej. Stanowiska te z uwagi na zakres obowiązków i charakter pracy odpowiadają stanowiskom ujętym w załączniku nr 1 w pkt 7 ppkt 4 (myślnik) do zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z 23 grudnia 1994 r. – w wykazie stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu podziemnych zakładów górniczych, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą, tj. inspektor określonej specjalności gospodarki maszynami, smarami, technologii górniczej. Zakres prac J. R. na wskazanych stanowiskach zawiera wszystkie elementy stanowiska inspektora gospodarki maszynami, smarami, technologii górniczej.

Wnioskodawca uzyskał zatwierdzenie Okręgowego Urzędu Górniczego w charakterze osoby średniego dozoru ruchu specjalności mechanicznej w podziemnych zakładach górnictwa rud oraz innych w dniu 4 września 1981 r. Wcześniej posiadał zatwierdzenie na stanowisko technika chemika laboratorium toksykologicznego – od 17 października 1967 r.

Zakład pracy wnioskodawcy przedstawił zaświadczenie dotyczące ilości zjazdów pod ziemię wykonanych przez J. R. począwszy od roku 1984 wskazując, że nie posiada zjazdów pod ziemię pracowników na stanowiskach nierobotniczych za okres do końca 1984 r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie J. R. nie zasługiwało na uwzględnienie. W odniesieniu do stanowisk pracy zajmowanych przez wnioskodawcę oraz tych wymienionych w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z 23 grudnia 1994 r. Sąd uznał, że mimo odmiennego nazewnictwa są one tożsame i podzielił w tej materii opinię biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz górnictwa. Sąd ten, zgadzając się z wnioskami z w/w opinii, uznał jednocześnie za zasadne zastrzeżenia organu rentowego i uwzględniając je stwierdził, że brak jest podstaw do uznania zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie za pracę górniczą, w szczególności z uwagi na brak zatwierdzenia w charakterze osoby dozoru ruchu przed 1981 r., a także brak udowodnienia przez wnioskodawcę ilości czasu, jaki poświęcał na wykonywanie swoich obowiązków pracowniczych pod ziemią.

Apelację od powyższego wyroku złożył J. R. zarzucając orzeczeniu:

I. obrazę przepisów prawa procesowego, tj.

1. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. przez:

a.

a. nieuwzględnienie całokształtu materiału dowodowego, tj. zaświadczenia dotyczącego ilości zjazdów pod ziemię wykonywanych przez wnioskodawcę, które potwierdzają, że przez ponad połowę dniówek świadczył on pracę pod ziemią, a biorąc pod uwagę doświadczenie życiowe oczywiste się staje, że we wcześniejszym czasie wnioskodawca wykonywał tyle samo zjazdów,

b. ocenę materiału dowodowego w powyższym zakresie w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, poprzez niewiedzę, że zjazd do kopalni oznacza zjazd na całą zmianę,

c. pominięcie, że skoro biegły mgr inż. K. B. w opinii z 14 września 2011 r. uznaje pracę wnioskodawcy w spornym okresie za pracę górniczą, powołując się na swoje doświadczenie zawodowe pracy w kopalni, to wie, że praca taka była wykonywana w odpowiednim wymiarze do oceny jej jako górniczą;

2. przepisu art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. zdanie drugie przez niedopuszczenie dowodu z zeznań wnioskodawcy na okoliczność wymiaru czasu pracy wnioskodawcy, a także na okoliczność tego, czy ilość wykonywanych zjazdów przez niego była stała czy zmienna, który zeznał ile dniówek zjeżdżał pod ziemię i była to ponad połowa dniówek świadczonej pracy;

II. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, polegającym na przyjęciu, że:

- wnioskodawca nie mógł wykonywać pracy równorzędnej z górniczą, ponieważ posiadał jedynie zatwierdzenia na stanowisko technika laboratorium toksykologicznego, a zatwierdzenia Okręgowego Urzędu Górniczego na osobę średniego dozoru ruchu uzyskał dopiero w dniu 4 grudnia 1981 r., podczas gdy pierwsze zatwierdzenie przez Okręgowy Urząd Górniczy było wydane w dniu 17 października 1967 r. i od tej pory wnioskodawca odpowiadał dyscyplinarnie przed tym organem,
- wnioskodawca nie wykonywał pracy górniczej w co najmniej połowie wymiaru czasu, podczas gdy zgodnie z zaświadczeniem ilości zjazdów pod ziemię wykonywanych przez wnioskodawcę oraz opinią biegłego mgr inż. K. B., którą to Sąd uznał za spójną, rzetelną, szczegółową i opartą na szczegółowej analizie zgromadzonych dokumentów jasno wynika, że wnioskodawca wykonywał pracę górniczą oraz równorzędną z górniczą;

III. obrazę przepisu prawa materialnego, tj.

- art. 34 (obecnie art. 50a) i art. 36 ust. 1 pkt 5 (obecnie art. 50c) ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz. U. 04.39.353 ze zm.) przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że brak jest podstaw by uznać pracę wnioskodawcy w okresie od 15 maja 1965 r. do 28 lutego 1978 r. jako pracy górniczej oraz od 1 marca 1978 r. do 30 września 1981 r. w Centrum (...) Spółka z o.o. jako pracy równorzędnej z górniczą, mimo zatrudnienia w przedsiębiorstwie górniczym i wykonywania pracy w zakładach górniczych funkcjonujących w tym przedsiębiorstwie, konsekwencją powyższego naruszenia jest naruszenie:
- przepisu art. 36 ust. 3 przez nieuwzględnienie okresu zatrudnienia wnioskodawcy w okresach od 15 maja 1965 r. do 28 lutego 1978 r. jako pracy górniczej oraz od 1 marca 1978 r. do 30 września 1981 r. jako pracy równorzędnej z górniczą,
- art. 68 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. nr 27, poz. 96) poprzez jego błędną wykładnię i bezzasadne zastosowanie, podczas gdy w niniejszej sytuacji nie ma zastosowania w/w ustawa, lecz Dekret prawo górnicze z dnia 6 maja 1953 r. (Dz. U. nr 29, poz. 113),

- art. 105 w zw. z art. 106 Dekretu Prawo górnicze z dnia 6 maja 1953 r. przez jego błędną wykładnię i bezzasadne niezastosowanie.

Wskazując na powyższe podstawy apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej oraz zasądzenie od organu emerytalnego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Jednocześnie apelujący wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków E. H. i Z. B. na okoliczność charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy, w szczególności wymiaru czasu pracy pod ziemią.

Sąd Apelacyjny ustalił, że J. R., podczas zatrudnienia w zakładzie (...) w L., w okresie od 1966 r. do 1970 r. pracował razem z E. H.. W tym czasie wnioskodawca przyuczał go do zawodu, w związku z czym zjeżdżał razem ze świadkiem pod ziemię. W tym okresie, w skali tygodnia, wykonywali razem ok. 4 zjazdów, a pomiary trwały 8 godzin w ciągu dnia.

Dowód: zeznania świadka E. H. - e - protokół z dnia 27 marca 2012 r. , wyjaśnienia wnioskodawcy- e-protokół z dnia 27 marca 2012 r.

Wnioskodawca od 1 marca 1978 r. do 30 września 1996 r. był zatrudniony w ZG (...), gdzie w okresie od 1 marca 1978 r. do 30 września 1981 r. wykonywał pracę na stanowisku specjalisty ds. kontroli maszyn dołowych pod ziemią, od 1 października 1981 r. do 30 czerwca 1990 r. pracował jako inspektor ds. rozliczeń rudy i kontroli maszyn dołowych pod ziemią, natomiast od 1 lipca 1990 r. do 30 września 1996 r. wykonywał pracę kierownika laboratorium gazowego w (...). Od 1 października 1996 r. na podstawie art. 23¹ k.p. został przekazany do (...) Sp. z o.o. w L..

W okresie od 1978 r. do 1990 r. J. R. był przełożonym Z. B., który był zatrudniony jako mechanik pod ziemią i razem z wnioskodawcą zajmował się kontrolą maszyn oraz pobieraniem próbek pod ziemią, w związku z czym zjeżdżali razem na dół kopalni ok. 20 dni w miesiącu, przy czym w skali tygodnia razem z wnioskodawcą świadek wykonywał ok. 90% zjazdów.

Dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu z dnia 1 sierpnia 2007 r. - wystawione przez Centrum (...) sp. z o.o. w L. - k. 17 akt rentowych, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - k. 21 akt rentowych; zeznania świadka Z. B. - e-protokół z dnia 27 marca 2012 r.

W okresie od stycznia 1984 r. do czerwca 1990 r. J. R. wykonał średnio ok. 14 zjazdów pod ziemię.

Dowód: zaświadczenie z dnia 24 lutego 2003 r. - nienumerowana karta pomiędzy k.62 a k.63 akt rentowych.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Spór w sprawie dotyczył ustalenia, czy 65-letni wnioskodawca spełnia warunki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej. Organ rentowy odmówił mu tego świadczenia ze względu na brak udowodnienia jakiegokolwiek okresu pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz pracy równorzędnej z pracą górniczą określonej w art. 50c ust. 2 ww. ustawy. Nie uznano wnioskodawcy jako pracy górniczej zatrudnienia w Zakładzie (...) w L. od 15 maja 1965 r. do 28 lutego 1978 r. na stanowiskach: technik ds. gazów na dole i specjalisty ds. gazów na dole, od 1 marca 1978 r. do 30 września 1981 r. na stanowisku specjalisty ds. kontroli maszyn dołowych pod ziemią oraz od 1 października 1981 r. do 30 czerwca 1990 r. na stanowisku inspektora ds. rozliczeń rudy i kontroli maszyn dołowych pod ziemią.

Zgodnie z art. 50a ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W myśl natomiast art. 50b tej ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Wnioskodawca domagał się uwzględnienia mu spornych okresów zatrudnienia na podstawie art. 50c ust. 1 pkt 5) ustawy emerytalnej, który stanowi, że za pracę górniczą uważa się zatrudnienie pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego. Organ rentowy stwierdził natomiast, że brzmienie ww. przepisów wyklucza możliwość uznania za pracę górniczą pracę na stanowiskach nierobotniczych, innych niż wymienione w zarządzeniu nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 r.

Sąd Okręgowy, w celu wyjaśnienia spornej kwestii, a przede wszystkim stwierdzenia, czy praca na zajmowanych przez J. R. stanowiskach w okresach: od 15 maja 1965 r. do 28 lutego 1978 r. technik ds. gazów na dole, specjalista ds. gazów na dole, od 1 marca 1978 r. do 30 września 1981 r. specjalista ds. kontroli maszyn dołowych oraz od 1 października 1981 r. do 30 czerwca 1990 r. specjalista ds. rozliczeń rudy i kontroli maszyn dołowych, z uwagi na zakres obowiązków i charakter pracy odpowiada stanowiskom ujętym w załączniku nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 r. – wykazie stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu podziemnych zakładów górniczych, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz górnictwa.

Biegły, w opinii z dnia 14 września 2011 r. uznał, że praca wnioskodawcy w pierwszym okresie odpowiadała stanowisku - technik określonej specjalności - pyłowy ujętemu w pkt 8 ppkt 3 załącznika nr 1 do ww. zarządzenia, natomiast w pozostałych okresach, praca wnioskodawcy odpowiada stanowisku - inspektor określonej specjalności gospodarki maszynami, smarami, technologii górniczej ujętemu w pkt 7 ppkt 4 w/w załącznika nr 1 do tego zarządzenia.

Sąd Okręgowy podzielił treść opinii biegłego, uznając, że została ona sporządzona w sposób prawidłowy, jest spójna, rzetelna i szczegółowa oraz oparta na wszechstronnej analizie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS oraz dołączonych aktach osobowych, a zawarte w niej wnioski stanowią logiczną i konsekwentną całość z przeprowadzonymi ustaleniami i w oparciu o nią uznał, że J. R. wykonywał prace na stanowiskach wskazanych w zarządzeniu. Jednocześnie Sąd I instancji, uwzględniając zastrzeżenia organu rentowego stwierdził, że brak jest podstaw, by uznać za pracę górniczą w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej zatrudnienie wnioskodawcy w okresie od 15 maja 1965 r. do 3 września 1981 r., w związku z tym, że dopiero od 4 września 1981 r. miał on wystawione zatwierdzenie na stanowisko osoby średniego dozoru ruchu. Natomiast w odniesieniu do okresu od 4 września 1981 r. do 30 czerwca 1990 r. Sąd ten uznał, że takie zaliczenie będzie bezpodstawne z uwagi na treść przepisu art. 50b ww.

ustawy, bowiem brak jest jakiegokolwiek dokumentacji odnośnie czasu, jaki poświęcał wnioskodawca na wykonywanie swoich obowiązków pracowniczych pod ziemią.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji dokonał niekonsekwentnej i niepełnej, a zatem niewłaściwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co doprowadziło do błędnego rozstrzygnięcia, przy czym jednocześnie, dla pełnego wyjaśnienia kwestii spornych, konieczne stało się uzupełnienie postępowania przez dopuszczenie, wnioskowanego przez apelującego, dowodu z zeznań świadków - współpracowników J. R., tj. E. H. i Z. B. oraz wysłuchania samego wnioskodawcy na okoliczność charakteru, a przede wszystkim wymiaru czasu pracy wnioskodawcy pod ziemią w spornym okresie.

W przeciwieństwie do zajętego przez Sąd Okręgowy stanowiska, należy stwierdzić, że analiza zgromadzonych w postępowaniu dowodów daje podstawy do uznania, że J. R. w spornym okresie wykonywał pracę górniczą. W szczególności, odpierając zarzut organu rentowego i pogląd Sądu I instancji, jakoby wnioskodawca przed rokiem 1981 nie posiadał odpowiednich kwalifikacji do sprawowania dozoru ruchu w zakładzie górniczym, podkreślenia wymaga, że z dokumentacji zawartej w aktach sprawy wynika, że z dniem 17 października 1967 r. J. R. uzyskał zatwierdzenie na stanowisko technika chemika laboratorium toksykologicznego. Przedmiotowe zatwierdzenie zostało wydane przez Okręgowy Urząd Górniczy na podstawie obowiązującego w tym czasie art. 93 ust. 1 dekretu z dnia 6 maja 1953 r. prawo górnicze (Dz. U. z 1961 r., nr 23, poz. 113), zgodnie z którym okręgowy urząd górniczy zatwierdza osobę mającą sprawować kierownictwo lub dozór ruchu zakładu górniczego, jeżeli odpowiada wymaganym warunkom. Zatem, wbrew temu co przyjął Sąd Okręgowy dzieląc zastrzeżenia organu rentowego, zajmowane w tym czasie przez wnioskodawcę stanowisko było związane z dozorem ruchu. Nadto podkreślić należy, że zatwierdzenie to wydawane było tylko i wyłącznie po stwierdzeniu, że dana osoba odpowiada warunkom określonym, w obowiązującym w tym czasie, rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1966 r. w/s warunków ogólnych, naukowych i zawodowych jakim powinny odpowiadać osoby mające sprawować kierownictwo i dozór ruchu zakładu górniczego. Takie warunki zostały przez J. R. spełnione, w tym także kryterium odbycia odpowiedniej praktyki w ruchu zakładu górniczego, co uzasadniało przyznanie zatwierdzenia w okresie późniejszym niż zatrudnienie wnioskodawcy.

Mając powyższe na uwadze, a także niekwestionowaną okoliczność, że kolejne zatwierdzenie na osobę średniego dozoru ruchu wnioskodawca otrzymał w dniu 4 września 1981 r. należało uznać, że J. R. legitymował się odpowiednimi kwalifikacjami dla osób zajmujących stanowiska dozoru ruchu, a skoro tak, to wbrew pogładowi organu rentowego, ma do wnioskodawcy zastosowanie zarządzenie nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu pod ziemią, w kopalniach siarki i kopalniach węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą.

W odniesieniu natomiast do zajmowanych w spornym okresie przez wnioskodawcę stanowisk pracy Sąd Apelacyjny w pełni podziela wnioski biegłego. Choć ich nazewnictwo nie odpowiada stanowiskom wymienionym w załączniku nr 1 do w/w zarządzenia, tak jest im tożsame z uwagi na charakter faktycznie wykonywanych przez wnioskodawcę obowiązków. Należy przy tym zaznaczyć, że dokonując oceny pracy górniczej, nie można opierać się tylko i wyłącznie na przepisie określającym nazwę stanowiska, która sama w sobie nie ma dla tej oceny znaczenia, jeśli jednocześnie nie wiąże się z rzeczywistym wykonywaniem pracy górniczej (wyrok SN z 5 maja 2011 r., sygn. akt I UK 382/10, LEX nr 863949). Zatem w przypadku wnioskodawcy, za pracę górniczą będzie się uważać tylko pracę pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń... (art. 50c ust. 1 pkt 5), a taką właśnie wykonywał, co potwierdza nie tylko biegły sądowy, dokonując opisu czynności wykonywanych przez wnioskodawcę z racji zajmowanych przez niego stanowisk pracy, ale także zeznania świadków E. H. i Z. B., które są w tej kwestii spójne i wzajemnie się uzupełniają, a dodatkowo współgrają z twierdzeniami wnioskodawcy zarówno w odniesieniu do wykonywanych przez niego czynności, jak i częstotliwości jego pracy pod ziemią. Ta ostatnia okoliczność była także przedmiotem sporu. Organ rentowy zarzucał bowiem, że J. R. w spornych okresach wykonywał pracę częściowo na powierzchni, a częściowo pod ziemią, przy czym z akt sprawy nie wynika ilość dniówek roboczych, które wnioskodawca przepracował w tym czasie pod ziemią. Przypomnieć należy, że w przypadku wykonywania pracy o charakterze mieszanym tj. na powierzchni i pod ziemią, praca ta stanowi pracę górniczą, jeżeli jest wykonywana pod ziemią co najmniej przez połowę dniówek roboczych w miesiącu. Rzeczywiście w odniesieniu do pracy J. R. pod ziemią materiał

dowodowy jest skąpy, w szczególności jeśli chodzi o okres poprzedzający rok 1984. W aktach sprawy znajduje się bowiem jedynie zaświadczenie wystawione przez (...) S.A. Oddział (...) P. - S. dotyczące ilości zjazdów pod ziemię wnioskodawcy w latach 1984 - 1990, z którego wynika, że wnioskodawca wykonywał w skali miesiąca średnio 14 zjazdów, przy czym mniejsza ilość zjazdów rejestrowana była np. w miesiącach, w których wnioskodawca przebywał na urlopie wypoczynkowym lub kursie. Dalej, z karty stanowiska pracy - inspektora ds. kontroli maszyn i rozliczeń rudy z dnia 19 kwietnia 1982 r. wynika, że do zakresu szczególnych obowiązków wnioskodawcy należało dokonywanie 10 zjazdów w miesiącu na dół kopalni. W aktach sprawy znajdują się także pisma głównego inżyniera pionu Zakładu (...), wskazujące, że co najmniej od 1 września 1977 r. wnioskodawca codziennie pracował na dole. Dodatkowo z treści umowy o pracę zawartej w dniu 15 maja 1965 r. oraz pisma z 21 listopada 1968 r. wynika, że wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie za pracę wraz z dodatkiem dołowym. Należy także wskazać, że karty stanowisk pracy zajmowanych przez wnioskodawcę określają „zjazdy oraz wyjazdy razem ze swoją załogą” jako obowiązek J. R.. Te wszystkie okoliczności, których nie wziął pod uwagę Sąd Okręgowy, świadczą zdaniem Sądu Apelacyjnego, o wykonywaniu przez J. R. w spornym okresie pracy górniczej. Tym bardziej jest to zasadne stwierdzenie, gdy weźmie się pod uwagę jednomyślne i stanowcze w swej treści zeznania świadków, będących pracownikami, którzy podlegali wnioskodawcy w spornym okresie, tj. E. H. w latach 1966 – 1970 r. oraz Z. B. w latach 1978 – 1990. J. R. przyuczał świadków do pracy, w związku z czym dokonując pomiarów zjeżdżał 3-4 dni w tygodniu razem z załogą, w tym ze świadkami i przebywał wtedy pod ziemią przez 8 godzin. Wobec tego należało przyjąć, że pracę górniczą wnioskodawca wykonywał w spornym okresie co najmniej w połowie wymaganego wymiaru czasu pracy, określonym w cytowanym na początku rozważań art. 50b ustawy emerytalno – rentowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku, przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury górniczej od dnia 1 grudnia 2010 r., a zatem od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o to świadczenie.

Orzeczenie o kosztach Sąd wydał w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności prawne radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 163/1349), o czym orzeczono w pkt II sentencji wyroku.

R.S.